

Sygn. akt VI ACa 436/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Mariusz Łodko

Sędzia SA – Małgorzata Borkowska

Sędzia SO del. – Magdalena Sajur – Kordula (spr.)

Protokolant: – sekr.sądowy Paulina Czajka

po rozpoznaniu w dniu 1 lipca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

z udziałem zainteresowanych (...) Centrum S.A. z siedzibą w R., B. N.

o wstrzymanie dostaw energii

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 9 grudnia 2014 r., sygn. akt XVII AmE 3/14

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 436/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 listopada 2013 r., znak (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki stwierdził, że wstrzymanie w dniu 27 maja 2013 r. dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości B. N. zlokalizowanej w W. przy ulicy (...), przez (...) Sp. z o.o. na zlecenie (...) Centrum S.A., było nieuzasadnione.

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2014r. Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie powoda (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. od powyższej decyzji oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy oparł swe rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Zainteresowana w sprawie – B. N. zawarła w dniu 13 sierpnia 2012 r. z (...) Centrum S.A. umowę sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych nr (...) z uwzględnieniem pakietu ubezpieczeniowego (...). Integralną część umowy sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych stanowiły Ogólne Warunki Umowy (OWU). Z kolei w dniu 1 grudnia 2012 r. zainteresowana wraz z K. M. zawarła umowę z (...) Sp. z o.o. o nr (...)

o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej. W myśl postanowień umowy zawartej z (...) Centrum S.A., rozliczenia z tytułu sprzedaży energii elektrycznej winny być prowadzone w grupie taryfowej G11 w półrocznym okresie rozliczeniowym. W związku z tym, na początku okresu rozliczeniowego (...) Centrum S.A. wystawiało B. N. faktury prognozowe, które obejmowały następujące po sobie okresy dwumiesięczne. W dniu 10 grudnia 2012 r. (...) Centrum S.A. wystawiło trzy faktury prognozowe:

1) nr (...) za okres od dnia 1 grudnia 2012 r. do dnia 31 stycznia 2013 r. z terminem płatności określonym do dnia 24 grudnia 2012 r. na kwotę 184.46 zł;

1) nr (...) za okres od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 31 marca 2013 r. z terminem płatności określonym do dnia 15 lutego 2013 r. na kwotę 154.70 zł;

2) nr (...) za okres od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia 31 maja 2013 r. z terminem płatności określonym do dnia 15 kwietnia 2013 r. na kwotę 117.08 zł.

W dniu 21 stycznia 2013 r. do B. N. zostało skierowane przesądowe wezwanie do zapłaty nr (...) w związku z zaistniałymi zaległościami, obejmujące należności wynikające z faktury prognozowej VAT nr (...) na kwotę 184.46 zł, której termin płatności upłynął 24 grudnia 2012 r. oraz należności wynikające z faktury VAT nr (...) na kwotę 38,00 zł dotyczącej tzw. pakietu ubezpieczeniowego.

Doręczenie wezwania nastąpiło w dniu 29 stycznia 2013 r.

W dniu 13 lutego 2013 r. Ośrodek Pomocy (...) Dzielnicy (...) m.(...) W. wpłacił na konto (...) Centrum S.A. kwotę 192,70 zł określając tytuł przelewu jako „(...)”, z której kwotę 184.46 zł przedsiębiorstwo energetyczne zaliczyło na poczet faktury nr (...), zaś pozostałą kwotę 8,24 zł (...) Centrum S.A. zaliczyło na poczet faktury VAT nr (...) dotyczącej tzw. pakietu ubezpieczeniowego.

W dniu 19 marca 2013 r. do B. N. skierowane zostało kolejne wezwanie do zapłaty wraz z ostrzeżeniem o możliwości wstrzymania dostaw energii elektrycznej, dotyczące faktury VAT nr (...) na kwotę 154,71 zł, której termin płatności upłynął dnia 15 lutego 2013 r.

Doręczenie wezwania nastąpiło w dniu 29 marca 2013 r.

Na konto (...) Centrum S.A. wpłynęła w dniu 25 kwietnia 2013 r. kwota 155,08 zł wpłacona przez Ośrodek Pomocy (...) Dzielnicy (...) m.(...) W., gdzie w tytule przelewu wpisano „(...)”. Z powyższej kwoty przedsiębiorstwo energetyczne zaliczyło na poczet faktury nr (...) kwotę 144,32 zł, zaś pozostałość w wysokości 10,76 zł zaliczono na poczet faktury VAT nr (...) dotyczącej tzw. pakietu ubezpieczeniowego. W dniu 30 kwietnia 2013 r. skierowany został przez (...) Centrum S.A. do (...) Sp. z o.o., drogą elektroniczną jak i w wersji papierowej, wniosek o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości.

W dniu 8 maja 2013 r. (...) Sp. z o.o. zwrócił się do (...) Centrum S.A. o potwierdzenie aktualności wniosku o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej.

W dniu 13 maja 2013 r. odpowiadając na powyższy wniosek (...) Centrum S.A. potwierdziło drogą elektroniczną aktualność wniosku o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości B. N..

B. N. dokonała w dniu 14 maja 2013 r. wpłaty na konto (...) Centrum S.A. w wysokości 50 zł, wskazując jako tytuł przelewu: „zapłata za energię”. Wynikającą z powyższej wpłaty kwotę 10,38 zł przedsiębiorstwo energetyczne zaliczyło na poczet faktury nr (...), pozostałą kwotę, tj. 39,62 zł, (...) Centrum S.A. zaliczyło na poczet faktury VAT nr (...).

W dniu 15 maja 2013 r. (...) Sp. z o.o. przesłała drogą elektroniczną do (...) Centrum S.A. informację o przyjęciu do realizacji wniosku o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości.

W dniu 23 maja 2013 r. (...) Sp. z o.o. wystawił dokument „Wstrzymanie dostawy energii za zadłużenie”, określający planowany termin na dzień 27 maja 2013 r. w godz. 7.00-8.00 z zaznaczeniem, iż wyłączenie nastąpi na wniosek sprzedawcy Centrum Energetyczne w związku z zadłużeniem z tytułu faktur: nr. (...) na kwotę 120,61 zł z terminem płatności 11.02.2013 r. i nr. (...) na kwotę 127,74 zł z terminem płatności 10.04.2013 r., łącznie na kwotę 248,35 zł.

(...) Sp. z o.o. skierował do odbiorcy B. N. wezwanie do zapłaty z dnia 24 maja 2013 r., które zostało wysłane listem poleconym w dniu 29 maja 2013 r., dotyczące zadłużenia na kwotę 248,35 zł, wynikającego z faktury nr. (...) na kwotę 120,61 zł z terminem płatności 11.02.2013 i faktury nr. (...) na kwotę 127,74 zł z terminem płatności 10.04.2013 r. (...) Sp. z o.o. wskazał na termin 14 dni do uiszczenia powyższej kwoty, po upływie którego, jak zastrzegł, w przypadku niedokonania wpłaty (...) skorzysta z prawa wyłączenia dopływu energii. W dniu 27 maja 2013 r. (...) Sp. z o.o., działając na zlecenie (...) Centrum S.A., wstrzymał dostarczanie energii elektrycznej do nieruchomości Wnioskodawcy.

Na dzień wstrzymania dostaw energii elektrycznej należności za dostarczaną B. N. energią elektryczną objęte wezwaniami do zapłaty z dnia 21 stycznia 2013 r. i 19 marca 2013 r. zostały uregulowane.

W dniu 18 czerwca 2013 r. (...) Centrum S.A. przesłało drogą elektroniczną do (...) Sp. z o.o. wniosek o wznowienie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości B. N..

(...) utrzymał stan wstrzymania dostawy energii elektrycznej w stosunku do nieruchomości B. N., gdyż jak twierdził, na dzień zgłoszenia przez sprzedawcę wniosku o wznowienie dostawy energii elektrycznej, B. N. zalegała również z płatnościami za świadczone usługi dystrybucji.

W dniu 1 lipca 2013 r. do Prezesa URE wpłynęło pismo B. N. z dn. 1.07.2013, o wszczęcie w trybie art. 8 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie rozstrzygnięcia sporu w zakresie nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania przez (...) Sp. z o.o., na zlecenie (...) Centrum S.A., energii elektrycznej do jej nieruchomości.

Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2013 r. Prezes URE nakazał (...) Sp. z o.o. podjęcie i kontynuowanie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości B. N. do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. W dniu 14 sierpnia 2013 r. wznowiono dostawy energii elektrycznej do nieruchomości B. N..

W piśmie z dnia 12 września 2013 r. (...) Centrum S.A. poinformowało Prezesa URE, iż faktura nr (...) z nieuregulowaną należnością w kwocie 77,46 zł i faktura (...) na kwotę 38,00 zł nie były objęte wezwaniem do zapłaty pod rygorem wstrzymania dostaw energii elektrycznej.

W ocenie Sądu I instancji, odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd odniósł się do zarzutu odwołującego, który wskazał, iż to sprzedawca ((...) Centrum S.A.), a nie (...) Sp. z o.o. był władny dochować procedury związanej z zawiadomieniem odbiorcy energii elektrycznej o zaległościach i wyznaczenia mu dodatkowego dwutygodniowego terminu zapłaty. Odwołujący stwierdził, iż jedynie sprzedawca mógł powiadomić odbiorcę o dokonaniu wpłaty, bowiem powód w niniejszej sprawie nie miał faktycznych ani prawnych możliwości zweryfikowania procedury wstrzymania dostarczenia energii elektrycznej przez sprzedawcę, w sytuacji, gdy ten zapewniał go o dochowaniu procedury, koniecznej do dokonania odłączenia dopływu energii. Sąd stwierdził, iż z takim stanowiskiem nie można się zgodzić. Przede wszystkim wskazał, że po dniu 1 lipca 2007 r. odmiennie jak to było wcześniej, na rynku energii elektrycznej przedsiębiorstwa obrotu stały się odrębnymi podmiotami od przedsiębiorstw dystrybucyjnych. Odbiorcy energii mają w związku z tym możliwość zawarcia obecnie dwojakiego rodzaju umów: 1. umowy na sprzedaż energii z przedsiębiorstwem obrotu oraz odrębną umowę przesyłu lub dystrybucji energii z przedsiębiorstwem dystrybucyjnym, 2. umowy kompleksowej z przedsiębiorstwem obrotu, w które zawarte są postanowienia odnoszące się zarówno dotyczące sprzedaży energii elektrycznej, jak również jej przesyłu i dystrybucji. W przedmiotowej sprawie zachodzi pierwszy ze wspomnianych przypadków. Odbiorczyni energii (B. N.) zawarła bowiem dwie odrębne umowy: jedną na sprzedaż z (...) Centrum S.A. oraz odrębną umowę na

przesył i dystrybucję energii elektrycznej z (...) Sp. z o.o. Tymczasem literalne brzmienie art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne wskazuje na podmiot, który jest obowiązany do wstrzymania dostarczania energii elektrycznej, a także wymienia przesłanki uprawniające do wstrzymania dostarczania energii, którym jest przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii. Przepis art. 6 ust. 3a w brzmieniu aktualnym na dzień spornego wstrzymania dostaw energii elektrycznej stanowi, iż przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w ust. 1 czyli przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii wykonujące kontrole układów pomiarowych, dotrzymania zawartych umów i prawidłowości rozliczeń (przedsiębiorstwa dystrybucyjne), mogą wstrzymać dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w przypadku, gdy odbiorca zwleka z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności.

Sąd wskazał, że zarówno w piśmiennictwie, jak i judykaturze przyjmuje się, iż w świetle treści wskazanego przepisu, „nie ma znaczenia, komu odbiorca energii zalega (czy zalega przedsiębiorstwu dystrybucyjnemu z opłatami za usługę dystrybucji, czy przedsiębiorstwu obrotu za sprzedaną energię oraz za usługę przesyłu wyświadczoną na rzecz odbiorcy przez przedsiębiorstwo dystrybucyjne na podstawie umowy z przedsiębiorstwem obrotu). Nieistotne jest więc, czy energia dostarczana jest do odbiorcy na podstawie umowy kompleksowej, czy odrębnych umów sprzedaży oraz dystrybucji energii” (wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2013 r., III SK 26/12 opublik. OSNP 2014/2/33). Sąd podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w powołanym wyroku, w którym SN wskazuje ponadto, iż przedsiębiorstwo obrotu może być stroną postępowania, jeżeli postawą faktyczną wstrzymania dostarczania energii stanowiły zaległości w płatności wynikające z zawartej umowy kompleksowej, kiedy to istnieje swego rodzaju więź obowiązku zapłaty za energię i świadczone usługi dystrybucyjne, które łączą odbiorcę jedynie z przedsiębiorstwem obrotu. Sąd I instancji wskazał, że w sytuacji z jaką mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu, odbiorca energii elektrycznej podpisał odrębną umowę z dystrybutorem. Taki stosunek zobowiązaniowy nie wyklucza zatem bezpośredniej odpowiedzialności dystrybutora energii elektrycznej wobec końcowego odbiorcy za nieprawidłowe wykonanie usługi. Spór o nieuzasadnione wstrzymanie dostarczania energii toczy się zatem pomiędzy odbiorcą energii a przedsiębiorstwem dystrybucyjnym, które jest ustawowo zobowiązane spełnić określone wymogi określone przez przepis art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne. Powód zatem jako przedsiębiorstwo energetyczne, którego działalność polega na przesyłaniu i dystrybucji energii, faktycznie dokonuje wstrzymania dostaw energii elektrycznej, gdyż do jego sieci jest przyłączony odbiorca.

Istota sporu w niniejszym postępowaniu sprowadza się w związku z tym do interpretacji przepisu art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym w dniu wstrzymania dostaw energii elektrycznej oraz obowiązującym w czasie prowadzenia postępowania administracyjnego) w celu odpowiedzi, czy istniała podstawa prawna do wstrzymania dostaw energii, w szczególności, czy działania powoda podjęte w związku ze wstrzymaniem dostaw energii odpowiadały wymogom określonym w tym przepisie. Powyższy przepis dopuszcza bowiem możliwość wstrzymania dostaw energii elektrycznej, jeśli odbiorca zwleka z zapłatą za energię co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego dwutygodniowego terminu do zapłaty bieżących i zaległych należności.

Mając na względzie ustalony stan faktyczny, Sąd na tak postawione zagadnienie może jedynie stwierdzić, iż nie została zachowana procedura określona we wskazanym wyżej przepisie, jeśli chodzi o fakturę prognozową nr (...), wystawioną za okres od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia 31 maja 2013 r. z terminem płatności określonym do dnia 15 kwietnia 2013 r. na kwotę 117.08 zł, z której do zapłaty pozostała kwota 77,46 zł. Nie wystosowano bowiem do odbiorcy koniecznego dla zachowania prawidłowej procedury postępowania - wezwania do zapłaty, wskazującego na faktyczną zaległość, z uwzględnieniem dokonanej przez B. N. z tego tytułu częściowej wpłaty w dniu 14 maja 2013 r. Fakt ten potwierdziło (...) Centrum S.A. w piśmie z dnia 12 września 2013 r. skierowanym do Prezesa URE. Skoro zatem odbiorca nie został „powiadomiony” to oznacza, że nie została spełniona jedna z podstawowych przesłanek art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne uprawniająca do wstrzymania dostaw energii elektrycznej. Brak bowiem „powiadomienia” rozumieć

należy jako pozbawienie odbiorcy realnej możliwości zapoznania się z treścią wezwania do zapłaty, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie. Bez znaczenia w sprawie jest natomiast fakt, o którym informowało (...) w piśmie do URE z dnia 26 lipca 2013 r., iż B. N. kontaktując się telefonicznie z tym podmiotem w dniu 24 maja 2013 r. i została poinformowana o wysokości zadłużenia. Dla takiego stwierdzenia konieczne jest bowiem spełnienie ustawowych wymogów odnoszących się do „powiadomienia”.

W związku z tym Sąd podkreślił, że z uprawnienia wskazanego w art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne, przedsiębiorstwa energetyczne mogą korzystać jedynie po wyczerpaniu określonej w tym przepisie procedury, która ze swego założenia winna chronić odbiorców przed uciążliwościami spowodowanymi brakiem dostaw energii oraz jej przedwczesnym wstrzymaniem, w szczególności jeśli chodzi o odbiorców wrażliwych ekonomicznie objętych pomocą ośrodków pomocy społecznej, co jest w zgodzie z zobowiązaniami wynikającymi z przepisów europejskich, tj. art. 3 ust. 7 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE oraz art. 3 ust. 3 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE.

W przedmiotowej sprawie B. N. była, jak ustalono, objęta tego rodzaju pomocą, bowiem dwukrotnie (w lutym i kwietniu) wpłat na rzecz B. N. dokonywał Ośrodek Pomocy (...) Dzielnicy (...). Wskazać przy tym należy, iż wpłaty dokonywane przez Ośrodek Pomocy (...) odpowiadały kwotom zawartym w dwóch wezwaniach do zapłaty: ze stycznia i marca. Brak wystosowania wezwania do zapłaty opiewający na kwotę 77,46 zł uniemożliwił odbiorcy ubieganie się o udzielenie pomocy w tej wysokości. Znamienne, iż wpłata w dniu 14 maja 2013 r. na kwotę 50 zł, która częściowo pokryła należność za fakturę (...) została uiszczona przez samą B. N..

Sąd I instancji zaznaczył również, że unormowanie zawarte w powołanym wyżej przepisie miało na celu zapobieżenie dowolnemu kształtowaniu zasad wstrzymywania dostaw energii i jednocześnie stanowić charakter gwarancyjny oraz równoważący wobec silnej pozycji przedsiębiorców energetycznych. Dostęp do energii elektrycznej ma dla odbiorców znaczenie zasadnicze, zaś jego wstrzymanie może nastąpić jedynie w ściśle określonych wypadkach uregulowanych w ustawie, której przepisy winny być interpretowane ściśle. Sąd w tym zakresie podzielił stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 czerwca 2013 r., sygn. VI ACa 1361/12 (LEX nr. (...)), w którym stwierdzono, iż „przepis art. 6 ust. 3a p.e. chroni przede wszystkim interesy odbiorcy energii elektrycznej, który musi mieć zarówno świadomość istnienia zaległości w opłatach należności za dostarczoną energię, terminów płatności poszczególnych należności oraz poszczególnych okresów zwłoki za konkretnie wskazane czynniki energetyczne jak i świadomość skutków związanych z brakiem uregulowania należności w wyznaczonym terminie, wobec dotkliwości sankcji, jaką jest wstrzymanie dostaw energii elektrycznej. Wymogi określone w tym przepisie muszą być więc bezwzględnie spełnione, aby wstrzymanie dostaw energii było zasadne. Oznacza to, że samo istnienie zadłużenia nie jest wystarczające dla wstrzymania dostarczania energii elektrycznej, a konieczne jest jeszcze należyte, szczegółowe uprzednie poinformowanie odbiorcy o wysokości zadłużenia i o skutkach braku uiszczenia należności”.

Zrealizowanie przez (...) Sp. z o.o. wniosku (...) Centrum S.A. z dnia 30 kwietnia 2013 r., pomimo braku wystosowania do odbiorcy obligatoryjnego wezwania do zapłaty pozostałej części należności wynikającej z prognozowej faktury i odłączenie w dniu 27 maja 2013 r. dostępu do energii elektrycznej należało zatem uznać za działanie naruszające bezwzględnie obowiązujący przepis art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne

Sąd Okręgowy wskazał, że przyjmuje się, iż wstrzymanie dostaw na podstawie art. 6 ust. 3a pr. en. może nastąpić najwcześniej po miesiącu od upływu terminu płatności za pobrane paliwa lub energię, w sytuacji gdy odbiorca należności faktycznie nie uiścił i po uprzednim wystosowaniu przez przedsiębiorstwo energetyczne na piśmie do odbiorcy powiadomienia o pozostawaniu przez niego w zwłoce w płatnościach i wiążących się z tym konsekwencjach oraz wyznaczeniu mu dodatkowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności. Dla wystosowania przez przedsiębiorstwo powiadomienia, o którym mowa w art. 6 ust. 3a pr. en., nie musi natomiast upłynąć wskazany okres miesiąca, gdyż może ono takie pismo wysłać zarówno zaraz po stwierdzeniu zaległości, jak i w późniejszym, dowolnym czasie. Bezwzględny upływ terminu miesięcznego ma bowiem znaczenie dla momentu

możliwości dokonania faktycznego wstrzymania dostaw. Możliwość bowiem zrealizowania działań przewidzianych w powiadomieniu wystosowanym w trybie wskazanego wyżej przepisu, uzależniona jest od skutecznego doręczenia go odbiorcy. Uchybienie zaś przez przedsiębiorstwo energetyczne trybowi określonemu w art. 6 ust. 3a ww. ustawy stanowi podstawę do stwierdzenia, iż wstrzymanie dostaw było nieuzasadnione.

Powyższe działanie podmiotów profesjonalnych zajmujących się zarówno sprzedażą, jak i dystrybucją energii elektrycznej, polegające na nieprzestrzeganiu wymaganej procedury, świadczy o niezachowaniu należytej staranności w prowadzonej przez nie działalności. Wskazać w tym miejscu należy, iż od momentu wystosowania wniosku z dnia 30 kwietnia 2013 r. o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do momentu jej wstrzymania minęło 27 dni. Jeżeli nawet, jak twierdził sprzedawca, nie miał wpływu na ustalenie terminu odłączenia energii, to niewątpliwie miał wpływ na przekazanie informacji o ewentualnym uregulowaniu należności i wstrzymaniu wniosku. Także od strony powodowej wymagana jest szczególna staranność w wykonywaniu działalności, albowiem w przedmiotowej sprawie jest bezpośrednią stroną umowy o dystrybucję zawartej z odbiorcą, który dodatkowo zalicza się do podmiotów wrażliwych ekonomicznie. Powód winien przed dokonaniem odłączenia energii elektrycznej upewnić się co do zasadności wniosku sprzedawcy o wstrzymanie dostawy energii, w szczególności, czy nadal istnieje zaległość, biorąc pod uwagę to, iż od wniesienia wniosku minął prawie miesiąc czasu. (...) Sp. z o.o. jako przedsiębiorstwo dystrybucyjne winien zatem ustalić, czy istnieje podstawa prawna określona w ustawie Prawo energetyczne do dokonania odłączenia energii elektrycznej.

Wprawdzie (...) S.A. jako sprzedawca zobowiązał się w przedmiotowym wniosku o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej dla odbiorcy ponosić odpowiedzialność zarówno wobec odbiorcy, jak i dystrybutora, gdy odłączenie nastąpi z pominięciem przez sprzedawcę procedury, o której mowa w art. 6 ust. 3 a pr. en., nie mniej jednak przerzucanie przez powoda odpowiedzialności na sprzedawcę nie jest uzasadnione, gdyż stroną postępowania w niniejszej sprawie jest przedsiębiorstwo dystrybucyjne, które dokonało wstrzymania dostaw energii elektrycznej, jako że to do jego sieci przyłączony jest odbiorca. Natomiast jak słusznie wskazał Prezes URE, realizacja praw i obowiązków wynikających z umowy sprzedaży, w tym realizacja podjętej przez przedsiębiorstwo obrotu decyzji dotyczącej wstrzymania dostaw energii do odbiorcy możliwa jest jedynie za pośrednictwem i przy współpracy przedsiębiorstwa dystrybucyjnego.

Mając na uwadze powyższe, wobec braku podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd Okręgowy na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c., obciążając nimi w całości pozwanego stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. do kosztów tych zaliczono koszty zastępstwa procesowego powoda w wysokości 360 zł określonej w § 14 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie:

- art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym przed 11 września 2013r. poprzez błędne zastosowanie i orzeczenie, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do lokalu zainteresowanego przez (...) sp. z o.o. było nieuzasadnione z rzekomego powodu niespełnienia przesłanek, podczas gdy tylko sprzedawca- Zainteresowany 1 a nie (...) był władny dochować procedury związanej z zawiadomieniem odbiorcy- Zainteresowanego 2 o zaległościach i wyznaczyć odbiorcy termin do zapłaty i tylko sprzedawca mógł zawiadomić (...) o dokonaniu wpłaty przez odbiorcę oraz przyjęciu, że (...) miał obowiązek upewnić się, czy istnieje zaległość, pomimo że przepisy prawa nie nakładają na niego takiego obowiązku i (...) nie ma prawnych możliwości żądania od sprzedawcy dokumentów wskazujących na istnienie zadłużenia odbiorcy;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną, niezgodną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę materiału dowodowego i rozstrzygnięcie, iż wstrzymanie przez powoda dostaw energii elektrycznej do lokalu Zainteresowanej 2 było nieuzasadnione, pomimo że w uzasadnieniu decyzji Prezes URE stwierdził, iż to Zainteresowany 1 - (...) S.A. nie dopełnił ciężących na nim ustawowych obowiązków zachowania procedury wstrzymania dostarczania energii oraz to (...) Centrum S.A. nie cofnęło wniosku o wstrzymanie, pomimo uregulowania przez Zainteresowaną 1 należności za pobraną energię, a Centrum Energetyczne już po wpłacie należności z wezwań do zapłaty przez Zainteresowaną 2 wiedziało o realizacji przez powoda zlecenia wstrzymania dostaw energii i to sprzedawca- Zainteresowany 1 miał obowiązek odwołać wstrzymanie dostaw energii, gdyż tylko sprzedawca miał pełną wiedzę o stanie zadłużenia.
- W związku z powyższym wniósł o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i umorzenie postępowania administracyjnego w stosunku do powoda;
- ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku i stwierdzenie, iż wstrzymanie dostawy energii elektrycznej do lokalu Zainteresowanej 2 przez powoda nie było nieuzasadnione.

Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania.

Pozwany- Prezes URE wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się bezzasadna.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że nie potwierdził się zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną, niezgodną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę materiału dowodowego.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, a zatem- jak podkreśla się w orzecznictwie- z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966r., II CR 423/66, OSNPG 1967, nr 5-6, poz. 21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 200 nr 10).

Sąd I instancji ocenił, że z dowodów zebranych w niniejszej sprawie wynika, że (...) Centrum S.A. zleciło dokonanie wstrzymania dostarczania energii elektrycznej do lokalu B. N. bez zachowania procedury przewidzianej w art. 6 ust. 3a Prawa energetycznego. Nie zachowano procedury w zakresie dotyczącym faktury prognozowej nr (...), wystawionej za okres od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia 31 maja 2013 r. z terminem płatności do dnia 15 kwietnia 2013 r. na kwotę 117.08 zł, z której do zapłaty pozostała kwota 77,46 zł. Nie wystosowano bowiem do odbiorcy koniecznego dla zachowania prawidłowej procedury postępowania - wezwania do zapłaty, wskazującego na faktyczną zaległość, z uwzględnieniem dokonanej przez B. N. z tego tytułu częściowej wpłaty w dniu 14 maja 2013 r. Jak wskazał Sąd I instancji fakt ten potwierdziło (...) Centrum S.A. w piśmie z dnia 12 września 2013 r. skierowanym do Prezesa URE. Podkreślenia wymaga również, że powód nie kwestionował powyższej oceny i ustaleń Sądu. Skoro więc istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności są bezsporne i wynikają z dokumentów, których wiarygodność nie budzi żadnych wątpliwości, to oznacza że zasada swobodnej oceny dowodów nie została naruszona. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. okazał się więc chybiony.

Sąd I instancji prawidłowo zastosował przepis art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym w dacie, w której miało miejsce wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej t.j. 27 maja 2013r. Przepis ten stanowi, że przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii, mogą wstrzymać dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w przypadku, gdy odbiorca zwleka z zapłatą

za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności. Z powyższego przepisu wynika, że wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej, paliw gazowych lub ciepła powinno być poprzedzone stosowną procedurą, której naruszenie lub niedochowanie skutkuje bezprawnością działań przedsiębiorcy i uznaniem wstrzymania dostaw za nieuzasadnione. Warunkiem niezbędnym poprzedzającym wstrzymanie dostaw jest pisemne powiadomienie odbiorcy o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenie dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności.

Wskazać należy, że powód jest przedsiębiorcą energetycznym zajmującym się przesyłem oraz dystrybucją i na mocy art. 6 ust. 3a w zw. z art. 6 ust. 1 Prawa energetycznego to właśnie tego rodzaju podmiot jest uprawniony do ewentualnego wstrzymywania dostaw energii elektrycznej. Jak słusznie wskazał Sąd I instancji, od dnia 1 lipca 2007r. na rynku energii elektrycznej przedsiębiorstwa obrotu stały się odrębnymi podmiotami od przedsiębiorstw dystrybucyjnych. Odbiorcy energii mają w związku z tym możliwość zawarcia obecnie dwojakiego rodzaju umów. Mogą zawrzeć umowę na sprzedaż energii z przedsiębiorstwem obrotu oraz odrębną umowę przesyłu lub dystrybucji energii z przedsiębiorstwem dystrybucyjnym. Mogą również zawrzeć umowę kompleksową z przedsiębiorstwem obrotu, w której zawarte są postanowienia odnoszące się zarówno dotyczące sprzedaży energii elektrycznej, jak również jej przesyłu i dystrybucji. Zainteresowana B. N., będąca odbiorcą energii, zawarła dwie odrębne umowy: jedną na sprzedaż z (...) Centrum S.A. z siedzibą w R. oraz odrębną umowę na przesył i dystrybucję energii elektrycznej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Podkreślenia wymaga, że przedsiębiorstwo zajmujące się przesyłem i dystrybucją może wstrzymać dostarczanie energii elektrycznej w przypadku, gdy odbiorca zalega z płatnością zarówno na rzecz przedsiębiorstwa obrotu zajmującego się sprzedażą energii jak i również, gdy zalega z płatnością przedsiębiorstwu dystrybucyjnemu zajmującemu się przesyłem i dystrybucją. Dzieje się tak również dlatego, że odbiorca jest przyłączony do sieci przedsiębiorstwa dystrybucyjnego i fizyczne wstrzymanie dostaw energii nie może się odbyć bez jego udziału. Sąd Apelacyjny podziela w tym zakresie pogląd zawarty w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2013r. (III SK 26/12, OSNP 2014/2/33), że nie ma znaczenia, komu odbiorca energii zalega (czy zalega przedsiębiorstwu dystrybucyjnemu z opłatami za usługę dystrybucji, czy przedsiębiorstwu obrotu za sprzedaną energię oraz za usługę przesyłu wyświadczoną odbiorcy przez przedsiębiorstwo dystrybucyjne na podstawie umowy z przedsiębiorstwem obrotu). Nieistotne jest więc, czy energia dostarczana jest do odbiorcy na podstawie umowy kompleksowej, czy odrębnych umów sprzedaży oraz dystrybucji energii.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że powód ma przymiot strony w postępowaniu administracyjnym obok odbiorcy i przedsiębiorstwa obrotu, gdyż między nimi toczy się spór o to, czy wstrzymanie dostaw energii było uzasadnione czy też nie. Prezes URE ma obowiązek ten spór rozstrzygnąć biorąc pod uwagę przesłanki z art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne. W niniejszym przypadku prawidłowo stwierdził, że wstrzymanie dostarczania energii przez (...) na zlecenie (...) Centrum S.A. było nieuzasadnione. Mimo, że to (...) Centrum S.A. posiadało wiedzę, czy zainteresowana B. N. uiściła należności za energię elektryczną, to na powódzie spoczywał obowiązek upewnienia się, czy wstrzymanie dostarczania energii jest prawnie dopuszczalne. Zobowiązany był on do zachowania należytej staranności określonej w art. 355 § 2 k.c., uzasadnionej zawodowym charakterem prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Winien on wykazać się skrupulatnością rzetelnością i zapobiegliwością, zwłaszcza przy uwzględnieniu okoliczności, że wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej może nastąpić jedynie w przypadku szczegółowo określonym w ustawie.

Z tych względów apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego oparto na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym ustalono na mocy § 14 ust. 3 pkt 3 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 490 ze zm.).